

Masarykova univerzita

katedra pedagogiky

Téma : Žák a jeho postavení ve školství a společnosti

Vypracoval : Patrik Navrátil

Učo : 174496

Žák a jeho postavení ve školství a společnosti :

- předpoklady a rozvoj žáka ve škole
- postavení ve výchově
- rovnost šancí ve škole a společnosti
- individuální rozdíly
- specifické potřeby jednotlivců
- vztah k ostatní věkové populaci

Předpoklady a rozvoj žáka ve škole

Edukace ve školním prostředí se opírá ve velké míře o texty. Proto je důležité zkoumat jak jsou žáci vybaveni schopnostmi textům rozumět, zpracovávat a využívat informace v nich obsažené. Tuto schopnost nazýváme „textová kompetence“. Schopnost porozumět textu je u žáků základních škol závislá na věku. S rostoucím věkem se zvyšuje, ne však rovnoměrně. Důležitá je také motivace. A to motivace vázaná na jednotlivé předměty, na školu celkově a motivace na sebehodnocení žáka. Důležitá je také charakteristika učitelů, třídy a školy a také kvalita vyučování. Na tom všem a také na jiných podmínkách, jako celkové nadání a schopnosti pro určité předměty, vytrvání, vůle a hlavně také vliv samotných spolužáků, závisí učební výsledky žáků.

Postavení ve výchově

Myslíme takovou výchovu v přípravě jedince, která má zajistit, aby se svým působením stal co nejprospěšnější společností, aby byl schopen i ochoten uvědoměle, kvalifikovaně a odpovědně plnit své sociální role. Směr výchovy je však ovlivněn sociálně-kulturními podmínkami, odlišnými koncepcemi pojetí rodičů a pedagogů a schopnost vstřebat jejich jednotlivé stránky výchovného procesu. Rodiče jsou pro žáky především vzory a mají největší vliv na jejich výchovu a usměrnění. V mnoha případech mohou pedagogové jen doporučovat své názory o usměrnění jedince. Důležitým faktorem ve výchově jsou také média a jejich imaginární vzory, které média vytvořila a nabízejí je mladé generaci jako ideální vzor.

Rovnost šancí ve škole a společnosti

Princip přiznává každému žákovi právo na vzdělání bez ohledu na pohlaví, sociální původ aj. V praxi je však porušována politickými, ekonomickými aj. omezeními a mechanismy pedagogické selekce. Tedy myslím např. soukromé školy nabízející vzdělání za úplatu a tím mohou umožnit maximální vzdělání jen těm kdo mají k dispozici určitou finanční částku. Ti kdo nemají finanční zdroje a ani k nim nemají přístup „jako dlouhodobé půjčky na vzdělání garantované státem“ jsou fakticky vyřazeni z tohoto stupně vzdělání. Tím jsou také částečně vyřazeni z určitého segmentu trhu práce ve společnosti. Soukromé školství však u nás není ještě tak rozvinuté a týká se především jiných zemí. Co se týče naší země můžeme říci, že šance na vzdělání a tím na uplatnění je fakticky rovnocenná.

Individuální rozdíly

Budoucí schopnosti svých dětí tedy žáků formují už rodiče a prostředí ve kterém vyrůstají. Tyto rozdíly může obecná škola jen těžko respektovat. Vlastnosti jednotlivých žáků jsou individuální. Styl učení, tempo učení a individuální výuka pro jednotlivé žáky, jsou při naplněnosti běžných tříd v praxi stěží proveditelná. Je však uskutečňována v některých typech alternativních škol a hlavně ve speciálních školách a speciálních třídách. Tyto individuální rozdíly žáků může podchytit individualizovaná výchova.

Specifické potřeby jednotlivců

Výchovné působení by se mělo zaměřit na svobodný rozvoj tvořivých možností dítěte a snažit se respektovat potřeby, zvláštnosti a zájmy jednotlivce. Jako je individuální studijní plán, individuální přístup, hodnocení aj. Měl by být vypracován program se specifickými potřebami jako talentovaným či zdravotně postiženým. Na tvorbě programu by se měli spolu s učitelem podílet rodiče, psycholog, speciální pedagog, lékař i sám žák.

Vztah k ostatní věkové populaci

Člověk má v každém věku tělesné a duševní zvláštnosti, které jsou typické pro určité vývojové období člověka během jeho života. Vývoj intelektu, emocí, pojetí, sociálních vztahů na převládající typ činnosti, citlivost, možné krizové momenty. Zatímco mladší žáci ke starším žákům můžou vzhlížet a obdivovat a vyzdvihovat jejich styl jednání, chování či způsob oblékání, u rodičů se jedná spíše o respekt, a vyjádření nesouhlasu u nich není tak velké jako třeba u prarodičů, kde rady a doporučení neberou vážně nebo je spíše přehlížejí.

Použitá literatura : Průcha Jan - Moderní pedagogika, Portál, s.r.o. Praha 1997

ISBN 80-7178-170-3

Průcha Jan, Walterová Eliška, Mareš Jiří - Pedagogický slovník,

Portál, s.r.o. Praha 2001

ISBN 80-7178-579-2